

El Congo

Redacció i Administració
Aving. Francesc Macià, 4

PUBLICACIÓ BI-MENSUAL

Any I

La Garriga, 26 març 1933

Núm. 3

Suscripció: Un any, 6 pts.
Número solt, 20 cèntims

Entorn del nou cens electoral

Que ningú no vulgui veure, en aquest lleuger comentari que ens suggereix la vista del nou cens electoral, una devallada — inexistent — a la palestra de la política, quan moltes de les idees, que deixem mig embastades, encaixarien perfectament en una lliçó de teoria de dret constitucional, o, millor, en un tractat de dret electoral.

En les modernes democràcies, l'exercici del sufragi és, no solament una cosa legítima, sinó convenient i àdhuc necessària, si no es vol deixar encomanada l'elecció de les persones que han de regir la cosa pública, a l'atzar o a la força. Com que els elegits administren interessos de tots, a tots els individus ha d'interessar la seva designació; i, per la mateixa raó, és just que tots els qui són capacitats hi intervinguin. I, en dir això, ja exclouim del sufragi, com succeeix en tota democràcia, els infants, per raó de l'edat; els dementes, pel seu defecte, i els penats, per llur condemna; tot recordant que en molts països àdhuc les dones en són excloses. A Espanya, l'article 36 de la Constitució de la República ha concedit suara el vot a les dones, i certament és més justificable aquest precepte, que no pas el que, en concedir el sufragi als barons analfabets, el negava a aquelles dones que posseïen una cultura, acreditada o no, per a un títol acadèmic. Generalitzant, és evident que moltes d'elles estan tant o més capacitades que molts homes per l'exercici d'aquest dret.

D'aquesta manera la Constitució, en concedir el vot a un sector tan gran de població, eixampla i perfecciona el prísti caràcter d'universal que, junt als d'igual, directe i secret, constituïen ja les notes distintives de la nostra llei electoral. Serà curiós de saber quina és l'opinió de la dona i les modificacions que segurament introduirà en la vida pública d'aquesta terra. Hom assegura que arreu s'ha pogut observar que la seva intervenció representa un fre o una moderació a la política masculina.

Les coses són més perfectes com més adequades són al fi al qual van destinades.

Per això, cercant la perfec-

ció del sistema electoral, si els governants vénen a representar el reflexe de l'opinió de la col·lectivitat, seria bo d'ajuntar, a les notes damunt dites del sufragi, la de proporcionalitat, car així s'obtidria una expressió exacta del voler del poble amb totes les seves naturals matisacions, i alhora permetria l'apreciació de les continues fluctuacions de parers.

Es clar que de res no servirien unes disposicions immillorables en matèria electoral, completades per un cens perfecte, si ambdues coses romanguessin escrites en la llei, però incomplertes, i ben pocs serien els avantatges que, malgrat tot, reportarien, si no es vegessin actuades — i actuades com cal — per l'electorat. Per això l'aspiració de tot poble ha d'ésser que la difusió de la cultura i de la moralitat entre les masses sigui tan avançada, que el sufragi universal sigui un fet i sigui un fet beneficiós.

Alemanya, en les darreres i recents eleccions, ha obtingut la realització que fins avui s'apropa més a l'ideal, car en un sistema electoral immillorable, que arriba a refinaments una mica teatrals (per exemple, la manera de votar els alemanys a l'estranger), ha correspost un electorat conscient (prescindim ara de les seves opinions i del resultat de la votació) en el sentit que, donant-se compte, per la seva gran cultura, de la transcendència del seu acte, comparegué a les urnes en una proporció formidable i mai igualada, superior al 95 %. (La proporció

assolida ací, a La Garriga, en les últimes eleccions, fou el 71 %.) I no serà de més remarcar que la votació a Alemanya és absolutament pura.

Però, dissortadament, el mateix resultat de les eleccions alemanyes ens planteja el problema que fa poc apuntavem i que ara no escau d'escatir, de coordinar l'actuació del sufragi universal sense que reporti les pertorbacions a què exposa, tractant-se d'una cosa tan delicada com és la designació de les persones a les quals es confien assumptes propis, sovint tan vitals, que sols els religiosos els superen en transcendència.

J. MAURÍ

—Figureu-vos, que la meua dona votarà contra meu...

—Sempre m'ho havia cregut que el votar les dones faria botre els homes.

CORREOS
ESPAÑA
1

Notícies

De no advertir res en contra, considerarem subscriptors d'EL CONGOST tots aquells als quals és repartit o enviat el nostre periòdic.

Avui es donarà, al local de l'Associació Protectora de la Instrucció, la tercera de les conferències anunciades a càrrec del metge d'aquesta població, doctor Àngel Fitó.

Es molt comentada, entre els nostres agricultors, la manera com han estat esportats alguns olivars d'aquesta població.

Tant de bo que amb aquest canvi millori la producció d'aquests arbres, que d'un temps ençà és prou delmada.

Diumenge passat, a la reunió del grup local de la F. J. C., l'advocat senyor Salvador Casasses dissertà sobre el tema: «L'esperit de la F. J. C.»

Diumenge vinent, a dos quarts de dotze del matí, a la Biblioteca Parroquial, el senyor Josep Carbonell exposarà un tema de la Història de Catalunya.

El Quadro Escènic de l'Orfeo Garriguenc ha posat en estudi la bonica comèdia del plorat mestre Santiago Russinyol, «Els savis de Vilatrasta», que en data propera es representarà al teatre La Alhambra.

Avui, a dos quarts de tres, al teatre La Alhambra tindrà lloc un míting de propaganda de Cívica Femenina, en el qual parlaran les senyores Maria Teresa Sastre i Àngels Matas, i l'advocat senyor Tomàs Roig i Llop.

El diumenge, dia 12 d'aquest mes, uns fejecistes matorins ens brindaren una mostra interessantíssima de l'art teatral d'Henri Ghéon, aquest eminent escriptor francès que exerceix actualment una positiva influència en la literatura del seu país, les obres principals del qual han estat traduïdes a diversos idiomes i han estat comentades arreu molt favorablement; una d'elles és «El bon viatge o el mort a cavall», que és la que vegérem representar.

Encara que ens excedim al límit d'una notícia, no ens reca d'observar que són obres com aquesta les que poden realçar el teatre catòlic. Elles «eduquen la sensibilitat amb la realització d'un art exquisit; delecten amb l'esplai legítim d'una obra graciosa, allunyada completament de tota xabacaneria grollera i de mal gust, i també instrueixen amb algunes deduccions que de tan ben posades no són ja imperitables».

En les sessions de l'Ajuntament dels dies 15 i 22 del present mes foren concedits tots els permisos sol·licitats.

El moviment dels cabals de la caixa municipal, en el període comprès entre les dades del 8 al 22 és el següent:

Existència en caixa el dia 8 . . .	9,245'03 ptes.
Despeses fins al dia 15 . . .	1,730'30 ptes.
» » » » 22 . . .	1,326'50 »
Total despeses. . .	3,056'80 ptes.
Existència en caixa el dia 22 . . .	6,188'23 »

La nova llista del Cens

Segons la nova llista del cens electoral, cada un dels districtes en què es dividia la població, ha estat subdividit en dues seccions, tal com segueix:

Districte primer (de dalt): Secció primera comprèn els següents carrers: Calàbria, fins l'Indústria; Anselm Clavé, fins Bonaire; Ronda del Carril, des de l'Avinguda de Francesc Macià fins el Torrent de la Cova; i per enter, els carrers Mercè, Cànoves, Passatge Dachs, Font del Nen, Sant Ramon, Passatge Sant Ramon, Impremta; dels carrers de Ramon Pareras i Indústria, els números imparells, i del carrer Bonaire, els números parells. En total, 423 votants.

La secció segona comprèn els números parells dels carrers de la Indústria i Ramon Pareras, i els imparells del carrer de Bonaire; demés, tota la part del poble situada al Nord d'aquests carrers. En total, 410 votants.

Districte segon (de baix): Secció primera, comprèn tota la carretera de Samalús i tota la Ronda del Carril, des de l'Avinguda de Francesc Macià vers la Salut; carrers del Castell, Oliveres, Samalús, Sant Lluís, Plaça de la República, Salut, Centre, Doma, Pere Fuster, fins el carrer del Figuerol i carrer dels Banys. En total, 517 votants.

La secció segona comprèn tota la part de població que queda al sud del carrer del Figuerol. En total, 487 votants.

El total general de votants, és, doncs, de 1,837. En totes les xifres esmentades hi són compresos els electors d'ambdós sexes.

De l'homenatge a Andreu Damesón

El nostre company Andreu Damesón, impossibilitat de contestar les innombrables adhesions que ha rebut, ens prega que fem públic el seu agraïment des de les columnes del nostre periòdic.

Al mateix temps fem públic a tots els assistents a dit homenatge que representaven alguna entitat, que ens lamentem molt, si per causa de la premura en que hagüérem de portar el material a l'impremta, ens hem oblidat d'anomenar-los en fer la ressenya. Com també ho fem extensiu als directors de «La Gralla» i «L'Esquellot», de Granollers, i als senyors Figueres i Pujol i Font.

Farmàcia **Torrent** Perfumeria
Calàbria, 4 Telèfon 88

* Perruqueria
per a Senyores

JANET

Oliveres, 5
LA GARRIGA

Cartes al poble

III

Has provat diversos sistemes de govern, i, la veritat és que encara no saps quin et convé més.

Ara dius que prefereixes el de la majoria; que res pot existir per sobre de la teva voluntat; que tú ets l'únic, el ver-tader i absolut sobirà.

Veig que, mentre la superfície del planeta abasta per una població deu vegades major de la existent, vius en miserables amagatalls, pitjor que els animals lliures. Un cert pesombre t'acompanya fins a l'hora de la mort: el que dimana del teu organisme, desposseït de béns tan indispensables com són l'aire pur, el sol, l'espai precis per a moure't com te sembli. Aquesta melangia que exhala el teu cos sencer, és la mateixa de les feres engabiades en els jardins zoològics.

Miserable et contemplo en les presons, en les barraques, en les tavernes; miserable et sento amb els teus pobres, les teves dones caigudes, els teus nois deformats per la violència i l'odi...

I del treball, quan no te'n queixes? En els tallers i camps, gemegues amb el profund dolor que enclou la necessitat de vendre les teves energies. Els qui te les compren, els intermediaris entre tú i la naturalesa, amb la mà dreta prenen el que produeixes i amb l'esquerra et donen el que, segons ells, necessites.

No parlem de les teves festes i dels teus pesars. Quan estàs en aquelles, em sembla que has sortit de l'hospital; quan plores, qui endevinarà quina de les teves angoixes mereix tal honor?

¿Ets tú qui ha dividit la terra en aquesta forma? ¿Ets tú el que elegeix els arquitectes que construeixen les teves barraques? ¿Tú vas idear aquest endimoniat sistema de treball? ¿Tú vas inventar els hospitals, casernes, fàbriques, escoles, presons, oficines i demés llocs on se t'atormenta? ¿I vas posar el teu destí i el teu poder en els caps més buïts i en els cors més durs? ¿I vas abandonar el bosc per a ficar-te en aquests forats? ¿I vas fugir de les feres per a caure en semblants urpes?

Calla! No gallegis de la teva voluntat i del teu poder! Sobradament et recomana, la teva desgràcia, a la compasió de Déu, perquè vulguis semblar imbècil.

Jo sé què esperes. Esperes sempre algú. ¿A qui?... ¿Qui serà el teu salvador? El que, oblidat de si, busqui el teu ben-estar abans que el seu. El qui va vèncer tota altra ambició per sols voler veritat i justícia. El que va renunciar a tots els goïgs per tenir tan sols el de servir-te. El que va pujar i digué: M'entrego. Pren-me com aliment i com beguda per a calmar la teva fam i la teva set. Tinc de sobres; res desitjo i em dono. Porta'm la teva amarguesa. Jo la portaré en la meua ànima. Serà el teu ajut. Moriré de ço teu, i no de ço meu. Sofriré les teves enfermetats i la teva mort... Però encara aquest, encara aquest se n'anirà i diràs: ¿Quan tornarà a venir?...

Aquesta és l'hora i el lloc. Aixeca la teva tenda. Aquí mateix. Ara mateix. Els teus actes, la teva rectitud, la teva fermesa cooperaran a la teva redempció.

JOAN CONGOST

Ministres a La Garriga

Si hem de dir la veritat, confessarem que no els vàrem veure. Fem un periòdic carregat de bones intencions — tot carregant-nos nosaltres de paciència i bona voluntat — però no ens atrevírem a presentar-nos davant d'aquells dos hostes il·lustres amb un títol de periodista que no tenim.

Això, però, no lleva ni una engruna d'importància al fet. Llegírem en la premsa barcelonina — i ho hauríem pogut llegir, si la tinguéssim a mà, a tota la premsa d'Espanya, — que dos senyors ministres anaren a La Garriga a fer una visita a llur company de Govern.

I, tot pensant en aquest fet, ens fem la il·lusió que quan un ciutadà de Badajoz, d'Àvila o de La Corunya llegirà el nom de La Garriga, lloc en el qual refà la seva salut el senyor Ministre de Finances, s'imaginarà segurament un poble petit i blanc, de calma silenciosa, d'aires sans i voltat de pins flairosos... I tindrà raó. Un senyor de la posició i càrrec del senyor Carner, és clar que hauria pogut escollir, per a anar-hi a reposar, un d'aquells pobles estrangers de bellesa oficial, inclosos en totes les guies de turisme, i en tots els cartells llampants de les agències de viatges; un nom de moda; però el senyor Carner estima La Garriga i per això trià el nostre poble com lloc de repòs.

Si tots els garriguencs sentim en l'ànima la dolença que allunya el senyor Carner del seu lloc de govern, també amb tota l'ànima sabem agrair-li la preferència que ha tingut pel nostre poble.

Ignorem si els senyors Prieto i Domingo, en el curs de la conversa amb el senyor Carner, feren al·lusió a les condicions guaridores dels aires de La Garriga; d'això la premsa no en parlà, encara que fóra molt possible que això hagués succeït; però ens compensa d'aquest dubte l'alegria que tinguérem quan, després de la visita, i de retorn ja a Barcelona, els dos ministres manifestaren que estaven agradablement impressionats de la millora que havien observat en la salut del senyor Carner. I fóra molt possible que, de retorn a Madrid, en la intimitat del vagó, els senyors ministres coincidissin en l'apreciació de que el senyor Carner havia estat encertat en escollir La Garriga per a retrobar-hi la salut.

J. O.

Anecdotalari

Temps de grip. Tothom parla dels estralls d'aquest microbi i la por fa més malalts que el mateix mal. Totes les precaucions per combatre'l semblen poques i és natural que l'instint conservador de la gent posi en joc tots els recursos.

Manolo Hugué, el gran escultor català que és a la vegada un humorista formidable, es trobava un dia al cafè amb la seva habitual penya d'artistes amics. En preguntar-los-hi el cambrer què desitjaven pendre, un demanà una tassa de té, altre una til·la i un altre una infusió de maria-lluïsa. Quan tocà el torn al gran Manolo, el cambrer li preguntà:

— I a vostè, senyor, què li posarem?

— A mí, em fareu una pintada de iodo aquí al clatell.

Confiteria Sitjes

Xampanyes i Vins de marca

Fofografia Montaner

Sant Francesc, 1

LA NOSTRA

Nostra història

El rei Martí als Banys de La Garriga

II

Abans de relatar les efemèrides de l'estada del rei Martí a La Garriga, és natural que sapiguem qui fou ell, quins foren els seus fets i qui eren els seus familiars, oimés quan de tant en tant haurem de referir-nos-hi. ⁽¹⁾

El seu pare fou Pere terç, el del punyalel o el ceremoniós. Quan quedà vidu de na Elionor de Portugal, contragué nou matrimoni a València (juliol de 1349) amb la germana del rei de Sicília, Frederic III, que també s'anomenava Elionor. Ella fou la mare de dos infants que després cenyiren successivament la corona reial: l'hereu, nat en 1350, l'anomenaren Joan; el segon nasqué a Girona en 1356 i li posaren per nom Martí.

La reina Elionor — que el poble apel·lava la reina grossa — en 1357 es reservava els drets que tenia sobre Sicília, Atenes, Neopàtria, Caríntia i Tirol, per a transmetre'ls al seu segongènit Martí, el declaradament preferit de la seva mare, que el tenia sota la seva tutoria des de l'edat de dos anys. Encara en 1374 el defensava dels seus drets a Besalú i Camprodón.

Les relacions dels dos infants Joan i Martí mai no desdigueren de llur parentiu, i fins i tot després de morta la mare (1375) van conviure fraternalment.

L'any 1372, l'infant Martí es mullerava amb la noble Maria López de Luna, filla i hereva del comte de Luna i senyor de Segorb i de Brianda d'Agassunt. D'aquest matrimoni, que fou model, nasqueren quatre infants. Sols un, nat probablement l'any 1376, que també es deia Martí, arribà a gran, i fou tostemps objecte de l'amor vigilant dels seus pares.

L'onze d'octubre de 1377, Pere terç contreia matrimoni amb l'empordanesa Sibila de Fortià. Aquest fet contrarià els infants i fou l'inici de les discòrdies familiars, que amargaren la vida de tots ells; aquestes s'agriaren fortament quan Joan rebutjà d'unir-se amb Maria de Sicília, hereva d'aquest reialme i escollint promesa del seu gust convingué matrimoni (19 octubre 1379), amb la francesa Violant de Bar.

No ens cal ponderar com degué contrariar i enfurir al rei En Pere, la conducta del primogènit, en veure fracassada la reunió de Sicília a la Corona d'Aragó, de llarg temps planejada amb una sèrie d'enllaços matrimonials. En efecte: en morir Fadric III de Sicília, gendre de Pere III, deixà solament una filla anomenada Maria; d'altra banda, el testament de Fadric II, besavi de Maria, exclouia les dones del tron. Recolzant-se en això, el Ceremoniós, reclamà la successió. Davant l'oposició del Pontificat i dels sicilians a les seves pretensions, intentà més justificar-les amb el casament del primogènit Joan amb Maria de Sicília.

Aquesta dissortada princesa, que tot just tenia 15

(1) Per raó de l'espai, avui sols exposem els fets que més ens interessaven, compresos entre les dates 1349 a 1380.

Reflexes

La fallida

Camino pel pujol i la bonança de l'hora em convida a seure al peu d'una olivera. La soca encara és calenta del sol, i per l'espai, ple de lluïssors, passa una oreneta.

He posat la mà damunt la sorra, amb la il·lusió de que s'hi passegi una formigueta feïnera que no para d'anar i venir. L'absència de tota preocupació davant el paisatge estàtic m'ha anat a suggerir l'entendiment franciscà envers la germana formiga. L'animalò posa en dubte el men afecte, i vacil·la i recula amb desconfiança.

Allà, per la carretera, llisquen automòbils a tota pressa; gent que, en la tarda dominical, fugen del paisatge a l'hora en que s'endolceix més i més.

El dia ha estat radiant i tot just comencen a refrescar-se les pedres. La muntanya, perdut el to d'ametista, anuncia les ombres nocturnes, mentre el riu va alçant remors a la verneda.

Ha arribat un borinot roncador i, topant a les branques, ha arrencat una flor diminuta d'olivera; tot seguit n'han vingut d'altres i ara un eixam brunzidor evoluciona, assetjant la copa de l'arbre. L'aparició dels insectes barroers m'ha desfet l'encís del repòs iniciat amb el reblandiment sentimental vers la formigueta. Contrariat amb el rencor mal dissimulat, decideixo anar-me'n.

Però, de sobte, sento a la mà una pessigolla i, amatent, m'espolso i dono un cop a terra.

Germana formiga és morta; l'ha occit el franciscà.

M. B.

any, fou víctima dels ambiciosos de la seva corona: fou duta d'un castell a l'altre, resultant involuntàriament protagonista d'una sèrie de fets que tenen tot l'aire d'una novel·la.

L'esmentat refús del primogènit, si bé tingué la virtut de congriar l'ira del rei damunt Joan, no el féu desistir dels seus propòsits, perquè alhora cedi els seus drets sobre el reialme sicilià en favor de l'infant Martí i concertà el matrimoni de Maria de Sicília amb el seu nét Martí, fill de l'infant homònim. Els pactes del casament foren signats al monestir de Valldonzella, de Barcelona, el dia 24 de juliol de 1380, entre el comte-rei Pere i el seu fill Martí, d'una part i En Guillem Ramon de Montcada, comte d'Agosta i Enrico Rosso, comte d'Aidone, de l'altre.

M.

REVISTA

La Renaixença catalana

Assenyalat el fet inicial que significa, per la nostra Renaixença, l'aparició de l'«Oda a la Pàtria», d'Aribau, ens cal, ara, consignar les conseqüències glorioses que tingué aquell crit patriòtic llançat com un plany elegiac, però que fou suficient per a desvetllar i remoure el sentiment de catalanitat que semblava adormit dins l'ànima col·lectiva.

La prova més evident que aquest sentiment no gosava a manifestar-se externament, la trobem en el fet que la producció literària dels escriptors catalans anteriors al 1833, era quasi exclusivament en llengua castellana. Tenim, per exemple, entre altres, un poeta notabilíssim, Manuel de Cabanyes (del traspàs del qual enguany farà cent anys), de qui, en comentar la seva obra meritíssima, Costa i Llobera diu que era «un cantor sense llengua». Comentari tristíssim, però cert, que demostra l'atuïment patriòtic que planava damunt els escriptors catalans d'aquella època. Aribau mateix, no va prosseguir tota la seva obra poètica d'acord amb els sentiments que expressava en la seva Oda.

Així i tot, però, les primeres manifestacions que s'observaren encaminades al redreçament d'aquest esperit de catalanitat, sorgiren dels poetes i literats. Podem dir, doncs, que la Renaixença catalana va iniciar-se amb un aspecte romàntic i sentimental, amarat, però, d'un sincer patriotisme que batejava en el fons del cor de cada poeta i de cada escriptor.

Conseqüents amb aquest esperit que l'«Oda a la Pàtria» havia tingut la virtut de redreçar, no es feren esperar els primers fruits d'aquell neguit patriòtic que portava el noble impuls d'un gran amor a la terra. I vingueren les obres d'aquells homes a qui Catalunya deu tanta gratitud i escamparen fervorosament per la nostra Pàtria la llavor fertilíssima dels seus cants i els seus escrits. Enaltien amb llurs versos les gestes glorioses dels nostres comtes-reis, exalçaren els costums tradicionals de Catalunya, cercaren pels arxius i monuments els records històrics de passades grandeses, desvetllaren, en fi, els sentiments d'amor a les nostres coses i reconstruïren harmoniosament l'edifici bellíssim de la nostra llengua immortal.

Totes aquestes activitats espirituals, encaminades a fer reviure en la consciència del poble les ànsies d'alliberament, marcaren ja unes fites inicials que en el curs dels anys havien d'arribar a la seva consecució. Les avançades d'aquest moviment de la Renaixença catalana, que més aviat fou guiat per un idealisme romàntic, havia de donar a Catalunya uns homes gloriosos per les seves lletres, com Aribau, Rubió i Ors, Marian Aguiló i Victor Balaguer, els quals foren, junt amb molts d'altres, els precursors d'aquells a qui la restauració dels Jocs Florals havia de consagrar anys després com glòries immortals de la nostra terra: Verdaguer, Guimerà i Maragall.

Com sigui, però, que el contingut de les obres literàries d'aquests homes es concretava quasi exclusivament a nilfiltrar en la consciència col·lectiva un sentiment d'amor a les coses essencials a l'esperit de la terra, havien de venir uns altres homes a recollir aquella idealitat que arreu de Catalunya es revifava. I tot ço que ha vingut fins als nostres dies, passant per innumbrables vicissituds, ha estat la conseqüència d'aquells sentiments bàsics que uns bons patriotes saberen desvetllar.

Amorosa

Té la nit milers d'estrelles,
el jorn té sol;
té la prada flors novelles
en gai estol;
la fontana, cristallines
aigües de neu;
les ocelles, mil joguines
i dolça veu.
La muntanya té boscuries
plenes d'encant
i té ocells a voladúries
que van resant.
Té, la mar, ones daurades
pel raig del sol;
té en son si joies preuades
que l'aigua vol.
I, en partir-se en dos esberles
una ostra humil,
mostra sè de riques perles
estoig gentil.

I tu tens dins tes parpelles,
boci de cel,
la claror de les estrelles
que vessen mel;
en tes galtes tens les roses
del maig florit;
te el refil de les aloses
ton cant seguit;
té el dolç rim de la fontana
ta gaia veu;
la sentor de flor boscana
regna prop teu.
Tos cabells, són les onades
de l'or més fi,
que es desfan enjogassades
damunt ton sí,
també, ma dolça aimada,
com l'ostra humil,
tens la perla al cor tancada,
capull d'abril.
Deixa que obri la petxina
mon bes ardent,
fent-te meva, gentil nina,
eternament.

M.ª T. DE VILARRUBIA

Catalunya tota té el deure de gratitud envers aquells herois del segle passat. El centenari d'aquella Renaixença gloriosa que es celebrarà enguany, ha de portar-nos el record de les passades èpoques en que les inquietuds de l'esperit de Catalunya lluitaren per afranquir-se d'unes subjeccions injustes, que el criteri comprensiu d'avui han fet desaparèixer noblement.

J. R. V.

Els llibres

El diccionari Fabra

Recentment ha estat publicada l'obra capdal de l'il·lustre filòleg Pompeu Fabra. «Diccionari General de la Llengua Catalana». No cal dir que aquesta obra vigorosa, que tants anys de treball continuat representa per l'avui catedràtic de la nostra llengua a l'Universitat, és una obra utilíssima per a tots els catalans a qui interessi escriure correctament el català dels nostres dies.

Amb la publicació d'aquest Diccionari, tenim avui l'element més eficaç per a demostrar el grau de maduresa a què ha arribat la llengua catalana.

Els profits indubtables que ens pot proporcionar a tots els catalans, han d'ésser un motiu més d'agraïment al mestre Fabra, el qual, amb l'autoritat científica dels seus estudis i l'observació viva del llenguatge, ha aportat el seu esforç considerable a la consolidació del nostre idioma.

Comentant l'aparició d'aquesta obra, escrivia fa poc Pau Romeva: «Es un amic, un col·laborador i un mestre tot alhora, que cap treballador de l'esperit a Catalunya no pot menysvaluar. Autodidactes que som en coses de llenguatge propi, en grau major o menor, tots els catalans, l'exploració freqüent dels tresors de la llengua ens és una necessitat de primer ordre. La quantitat de mots que apareixen en els nostres escrits amb una significació que no és exactament la pròpia, ens diu com és convenient de tenir a mà un instrument de correcció i comprovació tan segur com el Diccionari. Per altra banda, tota l'obra enorme de depuració i fixació de l'idioma que s'ha realitzat durant el darrer quart de segle demanava per assegurar la seva eficàcia una codificació de la qual aquest volum és una part capital. No desconeixem la valor d'altres diccionaris que s'han publicat. Però totes les llengües escrites exigeixen, per a poder-se mantenir amb plena dignitat, l'existència d'un diccionari fonamental, degudament autoritzat, científicament i oficialment autoritzat, en el qual puguin descansar tots els altres. El català avui compta ja amb aquest Diccionari i els catalans n'hauríem de sentir tota la satisfacció.»

Retallem del diari "El Matí"

«EL CONGOST.—Amb aquest títol acaba d'aparèixer a La Garriga un periòdic bimensual que ja per referències particulars sabem que ha tingut un bon èxit. Imprès amb una gran cura tipogràfica i lingüística, amb profusió d'informació local i amb diverses composicions literàries, ve a omplir un buit a La Garriga. Pel seu article de presentació sabem que defugirà les «xerrameques insulses» de baixa política de poble, i que s'elevaran al pla de culturitzar el poble. Bons propòsits, garantia d'èxit. Per molts anys!»

EL CONGOST

es ven en el quiosc de l'estació del ferrocarril, al carrer dels Banyes, 15, i als estancs de Joaquim Cuspinera i Manuel Iglésies

E s p o r t s

Esports atlètics

Resum d'història

La història dels esports atlètics és la mateixa que la dels esports en general, ja que sempre han constituït el seu nucli essencial i substancials.

El cultiu de l'atletisme pot afirmar-se que és tan antic com la Humanitat. La seva aplicació ordenada amb fins educatius pels organismes rectors de la societat sembla que arrenca d'Egipte i Pèrsia; però on assoleix el més alt grau de desenvolupament és a Grècia. El concepte grec de la vida i de l'educació, tan apolínic, tan estètic, tan excelsament humà, eleva l'atletisme a pràctica gairebé religiosa, d'una manera molt especial en els jocs olímpics.

Les olimpíades constituïen el més venerat motiu de congregació del poble grec. Mentre durava la seva celebració, les guerres quedaven en suspens.

Celebrades a honor de Zeus, arribaren a tenir una importància tan gran, que constituïen la base de la cronologia helènica. Tenien lloc cada quatre anys, i el període comprès entre cada dos jocs portava el nom del vencedor en el Pentatlle. A la vegada, la pràctica de l'atletisme era general en els costums de tota la Hèlade.

A Atenes constituïen la base de la seva educació general, juntament amb la literatura, la música i l'art; essent de notar que amb la pràctica dels exercicis físics esportius, es perseguia el perfeccionament del cos, però, «abans que res, l'avençament de l'ànima.» (Plató).

A Esparta, és innecessari ponderar el desenvolupament que obtingueren els esports atlètics. L'educació i la vida social espartanes, polaritzades vers la consecució d'un poble guerrer, recobraven en la pràctica intensiva dels exercicis més violents: el disc, la cursa, el pugilat, el pancraci, la lluita, etc.

A tota la Grècia, l'atletisme, els exercicis a l'aire lliure, l'espectacle dels cossos atlètics, el bany i el massatge, tot quant constitueix, en suma, l'educació física atlètica, formava com el substractum de la seva vida social, dels costums, de la seva civilització i del seu art.

Des de llavors l'extensió obtinguda pels esports en general i per l'atletisme en especial—l'atletisme constitueix sempre i en totes parts el nucli més essencial de l'esport, la seva part més noble i més elevada—ha estat enorme en aquests últims anys.

De cop i volta, en pocs anys, l'esport s'ha introduït en els nostres costums, s'ha infiltrat en ells, i se n'ha apoderat. Bruscament han brotat en nostres més petits pobles camps de *foot ball*, pistes de *tennis*; algunes ciutats han improvisat el seu estadi; centenars de clubs han nascut per tot arreu, i milers de joves s'han llançat a la pràctica dels exercicis més violents.

FREDERIC CALLÍS PORTAVELLA

Imp. Garrell : Clavé, 25 : Telèfon 23 : Granollers

Farmàcia-Perfumeria FERRANDIS

MEDICAMENTS PURS :: FOTOGRAFIA
ANALISIS :: ESPECÍFICS

Afaiti's millor...

*i sense haver de sofrir les molèsties
i el mal efecte d'irritacions a la pell*

Sovint es dóna la culpa al tall de la fulla i no
es té en compte la qua-
litat del sabó, que és
allò que més influeix.

La Barra de sabó d'afaitar BLANCAFLOR

és la més perfecte

Ho diuen tots els nostres clients i ho dirà vostè quan el provi

Demaneu sempre!

Exigiu sempre!

BLANCAFLOR

ELABORAT AMB AIGÜES DE LA GARRIGA

Productes de Bellesa i Tocador

de les millors marques
nacionals i estrangeres

Perfumeria

Fèmina

Secció de
Perfumeria a raig

Antoni Clanas

Passeig de Gràcia, 47 * (Xamfrà Aragó)

BARCELONA

Telèfon 77103

Garatge Dalmau

Autos de Lloguer / Taller de Reparacions

Confiteria i Pastisseria

MARIO VALLS

Centre, 7

Telèfon 67

PETIT SIGLE

Merceria : Confeccions : Gèneres fins

Confiteria: Pastisseria: Comestibles fins

A. Arisó i Carreras

Centre, 45 : LA GARRIGA

Sucursal: Centre, 3

Barberia

Casa Jaume

Plaça, 9, baixos : LA GARRIGA : Telèfon 84

Saló per a Senyors

Saló permanent per a senyores
a càrrec d'un expert oficial

Merceria i Confeccions

Genís

Garriga

Sta. Isabel, 4 : La Garriga

BALNEARI BLANCAFORT

Confort modern
Cuina excel·lent

Especialitat en la taula de règim,
en la qual es segueixen amb tota
cura les prescripcions facultatives

LA GARRIGA

Aigües termals radiactives : Reuma : Artri-
tisme : Hipertensió arterial : Enfermetats
de la pell : Esgotats del sistema nerviós
per "surmenage" : Fatiga intel·lectual :
Convalecències : Post-operacions, etc., etc.

Cura de repòs

Aire sec

Clima ideal

XAMPANY CASTELLBLANC

Caves a
Sant Sadurní d'Anoia

Representant
Frederic Callís
Agent de Comerç col·legiat
LA GARRIGA

Granja Rosanes

:: de La Garriga ::

Venda de llet
i els seus derivats

Carrer Clarís, 19
BARCELONA